СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 13. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 17-го січня 1947. No. 13 NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, January 17, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном | Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 | THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ДВА РОЗСВАРЕНІ ГУБЕРНАТОРИ В СТЕЙТІ ДЖОРДЖІЯ

Проти Германа Талмаджа, котрого легіслатива стейту Джорджія вибрала губернатором на місце батька, урядуючий стейтовий генеральний прокуратор вніс жалобу до стейтового вищого суду. Розправа назначена на день 7 лютого. Герман Талмадж, після свого вибору легіслативою, зложив приписану присягу і почав урядувати в стейтовім капітолю в місті Атланта. Урядуючий губернатор Елис Арнолд, заявив, що він не уступить зі свого становища, бо вважає вибір Германа Талмаджа незаконним. Тому, що вибраний загальним голосуванням на становище губернатора Юджін Талмадж, батько Германа, помер заки міг обняти урядування, Арналд твердить, що вибраний заступником губернатора М. Тамсон повинен зайняти місце померщого губернатора. Спір загострився тим, що оба губернатори найменували вищих стейтових урядовців, які почали між собою драчку за уряди. Іменовані між ін. два генеральні адютанти, тобто військові люди, які мають до діла з департаментом війни у Вашингтоні. Зогляду на загострення спору Вашингтон не хочі мішатися до нього і жде рішення суду.

МАРКЕНТОНІЯ НЕ ПРИЙМАЄ ЖАДНА ПАРТІЯ В КОНГРЕСІ.

При організуванні конгресових комісій поприділювали обі великі партії, тобто Республиканька й Демократична, всі становища в комісіях своїм членам, а не дістав ніякого приділу конгресмен Віто Маркантоні, вибраний в Ню Йорку як кандидат Американської Робітничої Партії і демократів. Його вважають за комуніста без партійної приналежности й тому обі партії його злегковажили. До такого наставлення причинилося ще й це, що перед виборами в окрузі Маркатонія хтось замордував республиканського партійного діяча Скоторіджія. Поліція ще досі не може найти винуватця.

ПРИСПІШУЮТЬ ЗАКОНОДАВСТВО В СПРАВІ „ВІД БРАМИ".

Перша сенатська комісія, яка почала правильно функціонувати в новім конгресі, тобто правнича, вже почала переслухання свідків і знавців в справі платні „від брами". Претенсії за виплату таких платень, внесені до різних судів робітничими юніями, перевищили суму пятьох біліонів долярів. Сенатори кажуть, що такі процеси загрожують існуванню підприємств і тому треба швидко ухвалити закон, який обмежив би такі процеси.

ФЕЙ ОПРАВДАНИЙ В СУДІ.

Джозеф С. Фей, предсідник юнії машиністів, якого федеральний уряд обвинуватив в затаюванні податку від надзвичайних приходів в загальній сумі $188,000, і який станув перед федеральним судом присяжних в Нюарку, Н. Дж., був оправданий судейською лавою в середу 15 січня. Коли провідниця лави пані Вівіян Еверсон проголосила оправдання, нечисленна публика, приявна в тому часі в суді, почала плескати в руки. Суддя спинив демонстрацію. Різні свідки дуже прихильно свідчили про характер Фея.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ВІДІБРАЛИ ДОЗВІЛ ЇЗДИТИ АВТОМ.

Стейтовий комісар для видавання дозволів їздити автами в Олбені, Н. Й., відобрав дозвіл (лайсенс), виданий пані Елінор Рузвелт, жінці бувшого президента. Пані Рузвелт вчасі їзди автом 14 серпня минулого року через місто Йонкерс призвела до зудару трьох авт, при чім вона сама і подорожні, які їхали іншими автами, потерпіли різні потовчення. Їй прислугує право старатися за новий лайсенс після30 днів.

ФОРД ЗНИЗИВ ЦІНИ АВТ.

Генрі Форд III, внук першого Форда, тепер предсідник корпорації Форд Мотор Компані в Дітройті, оголосив знижку цін на особових автах від $15 до $50. Як причину такого рішення Форд подав, що хоче припинити „божевільне змагання до підвишки цін і платень". Фордове рішення викликало прихильні коментарі серед урядовців у Вашингтоні.

80-ЛІТНЯ ЖІНКА ПОСАДНИКОМ МІСТА.

Пані Кері Л. Гойт, у віці 80 літ, стала посадницею міста Берклі у Каліфорнії. Вона була членкою міської ради 23 літ. Коли урядуючий посадник зрезигнував зі свого становища, щоб обняти працю управителя міста, міська рада вибрала паню Гойт посадницею на його місце. Вона заявила, що буде справувати уряд як „пильна спостерігачка" через якийсь час, бо хоче зробити своє місто взірцевим для інших міст.

Бирнс буде першим, що підпише мирові договори

Підписування мирових договорів з сателітами колишніх держав Осі почнеться найближчого понеділка. Першим, що підпише ці договори, буде секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс. Церемонія відбудеться в департаменті стейту. Одначе це не буде повний підпис документів, бо його має ще підписати іменем Америки амбасадор до Франції, Джеферсон Кафері. Це станеться при окремій церемонії в Парижі дня 10. лютого, де зберуться представники всіх інтересованих країн. Бирнс підпише мирові договори з Італією, Румунією й Угорщиною, але не підпише договору з Фінляндією тому, що Злучені Держави не виповіли війни Финляндії.

СТУДЕНТИ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ В НАШІЙ КРАЇНІ.

На друге форум середніх шкіл, уладжуване щоденником Геральд Трибюн у Ню Йорку від 8 березня, присилають своїх студентів 21 південно-американських країн. Вони прибудуть до Ню Йорку вже 25 січня і відвідають різні установи перед форум. Є між ін. у пляні дати їм гостинне приняття в приватних домах для пізнання американських звичаїв.

НАФТОВА ЛІНІЯ КАНОЛЬ НА ЗЛОМ.

Секретар стейту оприлюднив згоду стейтського і канадійського урядів, щоб продати на злом рури нафтового проекту, званого Каноль, а як ніхто не зголоситься, тоді полишити ввесь проект його долі. Рури й інші побудови з Канади для використування нафтових джерел в Аласці, коштували $133,000,000, одначе виявилося, що цей проект не має оборонного значення для обох країн, як це спочатку здавалося.

Америка пропонує відложити наради О. Д. в справі роззброєння

Дня 15-го січня бувший сенатор, адвокат і свого часу мейор Ворен Робинсон Остин зайняв своє місце в Раді Безпеки, як постійний представник Злучених Держав. На засіданні Ради Безпеки того ж дня, новий представник Злучених Держав запропонував, щоби відложити дальші наради над пляном роззброєння та в справі міжнародної контролі зброєння до 4-го лютого. Це викликало тим більше здивовання, що Америка досі вперто домагалася безпроволочного вирішення цеї справи. Остин подав за причину своєї пропозиції дві обставини: резигнацію секретаря стейту Бирнса та свою власну „свіжість" на пості американського представника в Раді Безпеки і потребу деякого часу, щоб основно познайомитись зі справою роззброєння. Проте, здогадуються, що причиною американської пропозиції було теж бажання Вашингтону, з метою провірити свою дотеперішню та визначити майбутню тактику в цій важній справі. Після дебат над американською пропозицією та на внесок предсідника Ради, що ним був тоді австралійський представник, вирішення американської пропозиції про відложення нарад з черги відложено до пятниці.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В ПОЛЬЩІ; СОВЕТИ ВІДКИНУЛИ АМЕРИКАНСЬКУ НОТУ.

Передвиборча „горячка" в Польщі досягає свого вершка, бо вибори мають відбутися вже в найблищу неділю. З усіх кінців Польщі дальше повідомляють про терор урядової комуністичної партії та про геройську самооборону населення. Керівник легальної опозиції, віцепремієр Станислав Міколайчик, мав виголосити по радіо дня 15-го січня передвиборчу промову до польського народу, взиваючи його позбутись теперішнього режіму в неділяних виборах, але промова Міколайчика була піддана основній урядовій цензурі. Міколайчик обвинувачував теперішніх большевицьких володарів Польщі, що вони „наложили пістолю, нагай і тюрму на безборонний народ", заперечили всі Божі і людські права, створивши „атмосферу брехні, морального упадку та постійної тривоги".

З Москви повідомляють, що советський уряд відкинув американську ноту в справі інтервенції союзників в Польщі, з метою забезпечити там вільні, демократичні вибори. Советський уряд твердить, що він не бачить причин і потреби такої інтервенції, навпаки, радить держати „руки здалека від Польщі".

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ: ЗАКІНЧИЛИ ТАМ ДЕ ЗАЧАЛИ.

Лондон, 15. січня. Заступники міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг продовжували свої вступні наради в справі мирових договорів з Німеччиною і Австрією. Предметом нарад була дальше процедура нарад і їх закінчено там, де зачато, не винісши жадного рішення. Перші дні нарад виявили „повну безнадійність" на можливість дійти до будьякого порозуміння в цій справі. Советський представник вперто і засадничо противиться американсько-британським пропозиціям, британський і американський представники не уступають, а французький представник, як звичайно, завжди пропонує компроміс. На останньому засіданні нову „кістку незгоди" кинула Австралія своїм меморіялом, в якому домагається, щоби: 1. Всі 19 союзні країни були приявні та брали участь в усіх нарадах; 2. Всі проблеми повинні бути передискутовані повністю на тих нарадах. 3. Всім союзникам повинні бути доступні всі документи про Німеччину і Австрію. Теж інші країни, що брали безпосередню участь у війні проти Німеччини, вже предложили свої меморіяли.

ДИПЛОМАТИ ПРОЩАЮТЬСЯ З ДЖ. Ф. БИРНСОМ. — Майже всі представники держав, що є заступлені у Вашингтоні, відступившого секретара стейту, Джеймса Ф. Бирнса, як тільки довідались, що він покидає це становище. На картині бачимо Бирнса в редині, а зліва брітійського амбасадора, як стискає руку Бирнсові разом з французьким амбасадором, що є зправа.

БРИТАНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ

Лондон, 15. січня. Речник британського міністерства закордонних справ заявив, що у висліді дводенних розмов французького премієра Леона Блюма з британським премієром Атлі та міністром закордонних справ Бевином вирішено заключити „в можливо найкоротшому часі" британсько-французький військовий союз. Переговори на цю тему відбудуться на базі чартеру О. Д. та з метою „недопустити до майбутньої агресії збоку Німеччини і зберегти мир і безпеку". Уряди Злучених Держав і Советського Союзу були повідомлені про цю децизію. Рішення британського і французького урядів вважається „зворотним пунктом" не тільки в бринацько-французьких стосунках, але і для дальшого формування післявоєнної Европи. Новий договір мав би бути доповненням існуючих договорів обидвох країн зі Советським Союзом.

„ПРАВДА": БЕВИН ВИПОВІВ АНГЛО-СОВЕТСЬКИЙ ДОГОВІР.

Москва, 15. січня. „Правда", орган Центрального Комітету большевицької партії, пише, що британський секретар закордонних справ Бевин фактично виповів британсько-советський договір, заявляючи, що Велика Британія не почувається до зобовязань у відношені до будької країни, за вийнятком тих зобовязань, що їх накладає на неї чартер О. Д. Правда вважає, що пропозиція Бевина продовжити британсько-советський договір взаємної допомоги до 50 років, не була серіозна. З подібним обвинуваченням британської закордонної політики виступив теж орган пропагандивного підкомітету комуністичної партії, „Культура і Життя".

АМЕРИКА І АНГЛІЯ В СПРАВІ ОСТРОВІВ ШПІЦБЕРГЕН.

Вашингтон, 15. січня. В справі советського домагання до Норвегії про військові бази та „спільну оборону" островів Шпіцберген, департамент стейту у Вашингтоні заявив, що він був поінформований про стан річей, але йому невідомо про досягнення будького порозуміння, чи зміни під цим оглядом. Речник департаменту стейту ствердив, що американський уряд, як один з тих, що підписали договір в Парижі в 1920 р., яким признано норвежську суверенність над згаданими островами, „не має сумніву, що Норвегія і Советський Союз, на випадок досягнення порозуміння щодо згаданого договору, питали б поради" американського уряду. Британський уряд зі свого боку обстоює парижський договір з 1920 року та „не бачить потреб і причин" на його зміну.

ПЕРЕД ВИБОРОМ ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІЇ.

Париж, 15. січня Дня 16-го січня французький парламент має вибрати президента Четвертої Республики. Соціялісти видвигнули і піддержують свого кандидата Вінсента Оріола. Комуністи ще не були заявили становища. Популярні республиканці видвигнули свойого кандидата Августа Шампетіє де Рібес. Радикали, замість видвигнути і піддержати свого кандидата Едварда Геріота, заповіли, що піддержуватимуть Жулія Гасера. Права партія визволення заповіла, що голосуватиме на Мішеля Клемансо. В кореспонденціях згадується, що новим „експлозивним елементом" у виборі президента Франції може бути тріюмфальний поворот з Лондону теперішнього премієра Леона Блюма.

ВІСТІ З НІМЕЧЧИНИ.

З Берліна повідомляють, що советський комендант в Німеччині, маршал Соколовський пообіцяв провідникам німецької партії Соціялістичної єдности, що Совети вже не будуть відмонтовувати та вивозити німецьких фабрик, натомість будуть стягати воєнне відшкодовання з біжучої продукції.

— В американській зоні Берліна двох советських військових з готовими до вистрілу крісами вдерлись до головної квартири соціяльно-демократичної партії та зробили трус. Сподіються офіціяльного американського протесту.

СТРАЙКОВІ КОМПЛІКАЦІЇ В ЛОНДОНІ.

В Лондоні продовжується страйк шоферів транспортних автомашин. Щоб забезпечити населення доставою продуктів, уряд заступив шоферів військом, що з черги викликало протести інших робітників, головно портових, які на знак протесту та солідарності з шоферами, заповіли й собі генеральний страйк. Уряд та юнійні провідники продовжують намагання полагодити страйк.

ЩЕ ПРО „ЗАГОВІР" В МАДЯРЩИНІ.

З Будапешту повідомляють, що „містерія" мадярського „заговору" проти республики прибрала нові форми після заяви премієра Ф. Нагі, що в цю справу були вмішані не тільки члени партії дрібних землевласників, але теж члени інших партій, з комуністичною і соціялістичною включно.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БІЛЬШЕ ВІЧ

Треба оживленої народньої праці по громадах й організаціях, як і треба організувати жертвенність на такий лад, щоб загал звик постійно жертвувати. Не кажемо, що на цьому полі ніщо не робиться, але й не виявляємо свого вдовілля, бо життя наше не пливе нині таким живим руслом, яким плило до війни, а це не добре, навіть і тоді, коли б ми складали тепер більші жертви, ніж бувало.

Берім справу віч і народніх свят. Давніше були вони в нас звичайним явищем. Громади, більші, чи менші, перeганялись, хто скорше і краще їх влаштує, так, що бесідників не можна було настачити, бо стільки бувало нераз віч і свят в одну і ту саму неділю. Поглянувши на тодішні оголошення в „Свободі" переконаємось, що тоді цілі сторінки бували заповнені оголошеннями про такі свята і віча. Так було давніше, а як нині?

Памятаймо, що наше народне життя вимагає, щоб ми час від часу сходились на народні віча й обговорювали на них різні справи, одне одобрюючи, а друге відкидаючи. На вічах треба нам не тільки слухати рефератів, але теж самим забирати голос і ставити різні запити, чи висказуючи свої власні погляди. В такий спосіб творилася в нас громадська думка, яка нас, розсипаних по великих просторах, обєднувала й запалювала до щораз нової праці й нових жертв, до протестів, маніфестацій, тощо. Не інакше треба нам й нині робити, коли хочемо далі жити як українська етнічна група, а не нидіти, а то й завмирати.

На вічах є можливість краще виясняти такі актуальні проблеми, як ці, що звязані з ратуванням українських скитальників в Европі. Нам тепер треба, наприклад, доконче висилати до сенаторів, конгресменів та уряду резолюції від громад, церков, організацій та з віч в справі допущення більшого числа скитальників до Америки. Інші етнічні групи, як і поступові американські організації, вже віддавна засипують уряд і конгрес такими резолюціями і справи пильнують. Отже не роблять так, як ми, але вже таки мусимо обовязково зробити щось таке, на що інші групи не звертають уваги. Ми, американські українці, повинні розуміти, що якщо конгрес згодиться на допущення більшої квоти скитальців, то українські скитальники в Европі всеодно з цього мало скористають, як не буде приділена для них згори певна квота. Тільки кілька наших громад зрозуміли це положення і вже вислали відповідні письма до сенаторів, конгресменів та уряду з домаганням певної квоти для українських скитальників. А де ж інші громади? На вічах можна краще висвітлити теж і потребу дальшої висилки афідевітів чи харчів скитальникам, як і обговорити многі інші загальні справи, що нас обходять.

Експерименти з соціялізацією

Нове англійське законодавство в справі соціялізації, а радше удержавлення приватних підприємств є далекосяглою спробою йти на зустріч гаслам, киданим віддавна одиницями, групами й цілими партіями, що прибрали для себе спільну назву „соціялістів". У засаді соціялісти домагаються, щоб засоби продукції, отже фабрики, знаряддя й земля, належали до народу. Одначе, як це у практиці має виглядати, над цим ведеться спір. Ніщо дивного, що кожна спроба введення в життя соціялізму натрапляє не лише на великі практичні труднощі, але ще й виказує, що навіть теоретично усі ці кличі не є ще якслід розроблені. Це саме й пізнати на новім англійськім законодавстві в справі „соціялізації" копалень і комунікаційних засобів, а вже найбільше в справі земельній.

Ми говорили недавно про те, що „соціялізація" згаданих приватних підприємств прибрала в Англії форму „націоналізації", тобто передання їх на державну власність. Досі ми були свідками подібного експерименту в Советах, а ця держава офіціяльно називає себе „соціялістичною", ще й „республикою" чи там „Союзом Советських Соціялістичних Республик". У Советах оця соціялізація деведена до крайних границь в тому значенні, що там майже нема приватної власности, бо все „зісоціялізоване". Лише що така соціялізація названа там комунізмом, тобто спільною власністю усіх мешканців. У практиші це зроблено так, що все приватне майно перейшло на власність держави, а держава дає утримання людям. Отже соціялізація стала в Советах системою „державного капіталізму". Значить замісць віддати маєток народові", віддано його державі і в такий спосіб ніби переведено соціялізацію в практиці. Які наслідки принесла така система, цього свідками є теперішнє покоління. Коли б досвід з соціялізмом у Советах приняти як правильний і як такий, що відповідає соціялістичним гаслам, то вже саме слово „соціялізація" може на цілі покоління стати таким пострахом людства, яким колись був на Україні оклик: „Татари йдуть!".

Одначе так не є, і то просто тому, що соціялізму в Росії нема, бо соціялізм у своїм заложенні голосить не лиш спільну власність продукції, але теж і відповідний розподіл продукції. А що в такій відсталій країні, якою була царська Росія, засоби для розподілу не були вистачальні, бо не було ні доволі залізниць, ні інших доріг, чи загалом комунікаційних засобів, ані не було відповідних установ для розподілу випродукованих дібр, то звідси й пішло нещастя, бо всі такі засоби треба було щойно розбудобувати. Та заки наладнoно соціялістичний апарат, то вже міліони вигинули з голоду, з недостачі топлива, мешкань, убрань і т. п. Отже теоретики соціялізму кажуть придивлятися соціялістичному експериментові в Англії, оцій взірцевій країні механічного поступу, і щойно з англійського експерименту судити, чи соціялізм принесе людству щастя.

Навіть у Советах є люди, яким в добі „соціялізму" добре поводиться. Але як оправдати советських володарів за те, що внаслідок їх експериментів померли необчислені міліони населення? Ледви, чи найдеться горстка сумлінних людей, які виправдували б масові вбивства, поповнені на населенні Советів, щоб принести щастя нечисленним одиницям, або для цілком непевного щастя майбутніх поколінь в Советах.

У дотеперішнім соціялістичнім експерименті в Англії треба перемогти таке: Перед війною було в Англії коло 400.000 канцелярійних урядовців для втримання державного апарату. Коли почалася так звана „соціялізація", число бюрових працівників почало нагло зростати і вже в середині року, коли ще не була переведена, а лише планована „соціялізація" копалень, число урядовців дійшло до 700,000 голов. Хай буде, що деякі канцелярійні працівники залишилися з воєнних часів для переведення реконверзії, то всетаки простий розум каже, що зі зростом державних підприємств, мусить зрости адміністраційний апарат. Отже повстає нова бюрократія, а яким тягарем меже стати бюрократія в державі, то про це можна судити навіть у нашій небюрократичній Америці, де час від часу можна довідатися дива про це, що ділялося у Вашинґтоні вчасі війни: там були цілі хмари бюрових робітників для яких часто не було роботи, а яких не можна було відправити! Ось напр. у советській системі бюрократія творить нову класу, яка править державою на місце давної аристократії, а для втримання сили такої бюрократії треба ще міліонової поліції — НКВД.

Інші сумніви наводить англійський законопроєкт про якусь ніби „соціялізацію" сільського господарства: уряд хоче перебрати на себе ведення сільського господарства на підставі законного пляну. Буде приписано, як сіяти, як жати, як переховувати збіжжя, як його уживати. Коли якийсь фармер не зможе достроїтися до вимог, приписаних законом, тоді такого господаря-фармера можна буде усунути з його власного господарства, а на його місце поставити іншого. Отже який з цього висновок?

Хіба такий, що сельський господар згори мусить бути приготований на втрату свободи думання, як поліпшити своє господарство; мусить боятися переслідування збоку уряду за можливі втрати в його власнім господарстві; а вкінці мусить бути готовим перейти на безземельного бурлаку на старі літа. У практиці це може бути поворотом до колишньої панщини або до середновічного февдального ладу: як хто не зможе догодити урядові, а не знає іншої роботи крім рільництва, такому не лишається ніщо іншого, як піддатися якомусь іншому господареві — тобто „панові" — і бути йому у всьому послушним, бо лише в такий спосіб він зможе втриматися на землі своїх батьків.

Із вище сказного можна прийти до висновку, що соціялістичні експерименти наразі не причиняються до забезпеки особистої свободи, а навпаки, призводять до її знищення. В теорії одне, а в практиці щось зовсім інше. Таке пізнати до „соціялізації" в Советах. Одначе тим разом маємо до діла з культурною Англією, у якій соціялістичні експерименти цілком певно виглядатимуть зовсім інакше і тому з них світ дійсно чогсь навчиться. Цеї науки треба, бо старий лад валиться, а новий щойно твориться.

Проти сплетнів, підшептів та непровірених вісток

В світі, кажуть, існує одна агенція, якої ніхто не організував, ніхто офіціяльно не визнає, яка не розпоряджає жодними окремими фондами, не має ані „головної кватири", ані окремого керівника, а проте вона діє і може виказатися найкращими успіхами.

Цю агенцію називають ОБС, точніше — **„Одна Баба Сказала"**. Це ще цілком не означає, що вона є монополією жінок. Навпаки, в поширюванні вісток агенції ОБС чоловіки часто конкурують з жінками, і часом конкурують з великим успіхом.

Сплетні, підшепти та поширювання непровірених вісток є одним з найбільш огидних проявів, як у приватному, так і громадському житті. Дивний нахил загалу до всіляких сплетнів та підшептів використовується зручно всілякими ворогами і шкідниками для „каламучення води", щоб в ній було лекше ловити свою власну, особисту, чи політичну „рибу". Бо не має нічого лекшого, як пустити будьяку сплетню, часом звичайну собі видумку, часом перекручену вістку і вона, наче грудка мокрого снігу, що кинена з гори перетворюється в грізну снігову лявіну, котиться з уст до уст та зростає до розмірів зпід знаку „світ валиться". Такі сплетні в громадських справах часом пускається і не в злій волі, а в приватних — тільки жартом, але як це візьме в оборот агенція ОБС, то вийде „історія", що хоч вуха затикай, іди до суду, або поповняй самогубство.

Майже не має теми, якій агенція ОБС не дала б відповідного „насвітлення", від атомової бомби і „високої політики" починаючи, а на приватних особах кінчаючи. „А ви чували, що наша армія... ш-ш-ш-ш... А знаєте, що українська еміграція в Европі ш-ш-ш-ш... А вам ще ніхто не говорив, що в Допомоговому Комітеті ш-ш-ш-,... А ви не читали, що ш-ш-ш" і так в безконечність. Від всіляких „а ви чували, бачили, читали, знаєте" і т. д. часом годі обігнатися.

Пробуйте дійти джерела такої вістки і зараз виявиться, що були такі, які чули, як інші говорили, що ще інші „на власні вуха" чули, як якісь там присягались, що їх сусіди довірочно довідались від тих, що знайомі їх знайомих на власні очі бачили... і т. д. Агенція ОБС вістку пустила і вона пішла-пішла...

Усі такі „вовчі вістки" в приватних справах, це ще пів біди. Почуєш, плюнеш, обернешся і підеш. Але буває, що й в таких випадках доводиться часом „справу" до кінця, що називається судом. У висліді — зриваються товариські зносини, довголітні приятелі переміняються у ворогів і залишається тільки сором для тих, хто і кого обчернювано.

Інше діло в громадських справах. Тільки пригадати б собі, чого ще тільки не „чулося". Кого ще тільки не робили „большевиком", „націстом", „злодієм" і т. д., і т. д. Якої громадської організації і товариства не потрясали сплетнями, не обкидували болотом, не підточували всілякі черваки з агенції ОБС? І це все „для добра справи".

Пиширювання сплетнів, підшептів та непровірених і перекручених вісток затроює громадську атмосферу, підриває взаємне довіря та зупиняє а то й унеможливлює роботу. Це добре знають вороги і шкідники громадського життя і вони насамперд ці сплетні і „вовчі вістки" творять, або у відповідно „невинній" формі підшептують. Тоді таку сплетню підхоплюється, відповідно „формується" та „для добра справи" і „в імя правди" пускається безвідповідально в обіг, пердається дальше, „прикрасивши" її ще своїми власними „скромними" заввагами та коментарами.

„Вовчих вісток" не бракує серед нашого громадянства і сьогодні. Одні відносяться до положення та відносин серед нової української еміграції в Европі, інші до нашого організованого громадського життя в Америці, ще інші до одного і другого. Їх пускається у формі „усних передач", приватних листів та всіляких „послань" — обіжників. Легковірні підхоплюють їх та пердають дальше, забуваючи, що цим стаються несвідомо ворожими агентами та віддають „медвежу прислугу" насамперед самим собі. Бо хто запхає в дьоготь хочби тільки палець, той мусить засмаруватися.

Громадянство у власному інтересі та для особистого і громадського добра мусить повести безпощадну бортьбу проти вісток цеї дивовижної агенції ОБС. Свобода слова ще далеко не означає, що треба плести небелиці, поширювати сплетні та брехати. Хто видвигає закиди — хай дає докази і хай робить це в належному місці, на громадських зборах, в пресі та „в очі", але хай не шепоче поза плечі. Кому неподобалась одна чи друга справа, хай має відвагу виступити отверто і насамперед власною роботою доказати краще. В оцінці загальних справ, якщо хто хоче її видавати, хай насамперед познайомиться зі самою справою. А вже насамперед треба вміти належно оцінювати та відповідно ставитись до всіляких вісток з агенції ОБС. Брехня, як відомо, має короткі ноги й раніше, чи пізніше вона виявиться. Тоді найгірше для того, хто її пускає, або поширює. Воду можна всіляко скаламутити, але вона раніше, чи пізніше прочиститься й тоді весь бруд залишиться на тому, хто її каламутив.

ГАРПЕР І АДАМІК ВІДКЛИКУЮТЬ.

Лондонський суд розглядав дня 15-го січня скаргу бувшого британського премієра Винстона Чорчила, внесену проти Луїса Адаміка та видавництва Гарпер і Брати за обиду, якої вони допустилися — Адамік в написанні, а Гарпер у виданні книжки „Обід в Білому Домі". Адамік твердить в згаданій книжці, що Винстон Чорчил, як премієр Англії, у своїй політиці відносно Греції був під впливом особистих зобовязань щодо Британського банку, який має інтереси в Греції. Гарпер і Адамік на суді визнали, що це твердження „було цілком безпідставне". В суді теж виязнено, що Винстон Чорчил ніколи не мав будьяких зобовязань відносно Британського банку. Суд признав Винстонові Чорчилу „основне" відшкодовання за обиду, а Гарпер і Адамік зобвязалися викинути згадане місце з усіх примірників книжки, що є у них на складі, як теж не містити цього в нових виданнях. Справу грошевого відшкодовання полагоджено поза судом, але висоти не виявлено.

Гарперс енд Бродерс це та сама видавнича компанія, що була видала свого часу книжку „Саботаж", у якій було повно калюмній проти українського визвольного руху, як і проти американських українців. Ці калюмнії видавці і автори книжки відкликали, як дістали позов від У. Н. Союзу і „Свободи". Знов про Луїса Адаміка можна сказати, що він в одній з своїх книжок передав неправдиво промови і характер одного з українських зїздів і хоч це йому доказано, неправди не відкликав.

РОГАТИНЕЦЬ (скиталець).

РОГАТИНСЬКА ЗЕМЛЯ під большевицько-німецькою окупацією 1939-1945

2)

Тодішні парохи Рогатина і передмістя Бабинець випродали все своє майно і громадяни багато зложили, однак всього податку не заплачено. Ця протирелігійна нагінка не принесла червоним успіху. Навпаки наші громадяни Рогатина почали тим більше горнутися до церкви і навіть ті, що були безбожниками, навертали на віру та почали ходити до церкви, маючи лише одну надію рятувати себе при помочі Бога від цього лиха, що спало на наш нарід.

По школах дітей почали учити після сталінських вказівок. На приклад учитель дістає пакет цукорків і каже: діти, моліться зі мною до Бога, щоби Вам дав цукорків. Звичайно, діти молились: „Боже дай нам цукорків". Бог не дав. Тоді учитель, чи учителька каже до тих самих дітей, а тепер помоліться до батька всіх народів Сталіна, він напевно дасть. Діти за учителем: „Батьку всіх народів Сталіне, дай нам цукорків". Учитель витягає пакет цукорків, і каже: „Бог вам не дав цукорків, а батько Сталін вам дає". Так виховували українських дітей. Родичі не мали права своїй дитині щось сказати, бо знали, що їх чекає Сибір. Не дивниця, що червоноармійці, переїжджаючи біля церкви в Бабинцях, з обуренням плювали в ту сторону, бо вони вже так виховані. На моїх очах Бог покарав такого червоноармійця, що переїжджав біля церкви в Бабинцях. Він насмівався з церкви, як автомашина скрутила в рів, перевернулася й червоноармієць на місці убився.

Почалися нові переписи населення і записи бідніших на землю, а в міжчасі арештовання і вивози кудись в незнане. Першою жертвою впав Гривнак Андрій із села Данильча, бувший посол до польського сойму, а за ним багато інших громадян в повіті. В початках 1940 року, почалися перші масові переселення на Сибір. Людей забирано нічю, за виготовленими списками. Самі списки були пороблені в місцевих прихильників Сталіна. На вивезених червоні говорили, що це „ізменніки родіни", тому що, це були свідоміші громадяни й такі, що мали когось із своєї родини закордоном. Самих людей вивожувано на залізничу стацію погружувано до товарових вагонів, пломбовано і обставлено енкаведистами. А що там були діти, жінки і старики, їх це не обходило. Я пригадую собі, що тоді було понад 20 степенів морозу. З родини чи знакомих до вагонів нікого не впущено. Я був свідком, як моя дружина, клякаючи перед Н. К. дистом благала його, щоби він дозволив передати один хліб для сусіди, але це його не зворушило і нічого не помогло. Варвари! Від тоді всі почали жити зовсім безнадійним хиттям. Я цього ніколи не забуду. Коли хто тільки застукав до дверей, на кожному терпла скіра, що вже ті сатрапи йдуть по нас. В таких обставинах живіть, працюйте. Як ніч так день вічно ми жили в страхіттях.

Від цього часу праця стала ненормальною, крамниці опустіли. Польські гроші протягом одної ночі уневажнено. Життя почало набирати страшних форм; ніхто нічого вже не міг купити, за хлібом треба було стояти в черзі від години першої ночі до години 11 передполуднем, щоби дістати того пів хліба на сімю. А хліб чорний як земля та напів сирий. В таких страхіттях переживали наші люди зимові місяці. Між людьми, що не мали засобів на прохарчування, ходила в нас і околиці така приповідка: на снідання: свобода, на обід колгосп, а на вечеру мітінг. Десь під весну зачали ділити землю, по пів морга на особу. Звичайно, ті поля належали тим, яких вивезено, або були громадські церковні, і т. д. Люди забирали ті поля, що були близько Рогатина, а ці в дальшому віддалі залишились неужитками.

Само місто Рогатин почало набирати советського вигляду. На всіх урядах та кількох державних крамницях, в яких нічогісько не було, зявилися вивіски в російській мові; в середмісті почали будувати парк, а в ньому, поставили памятник Леніна. Сам памятник був до пяти метрів високий. Всі урядові установи були вже заняті большевиками. Дальше повстав музей ім. Леніна, бібліотека, з виключно російськими виданнями, бо українську забрано і знищено. Для відпочинку благонадьожних громадян було також одно кіно. Зліквідовано установу як Повітовий Союз Кооператив, а на його місце заложено Міське Товариство Споживче. М. Т. С. до якого привезено, на початок, один вагон сірників, один вагон батогів для селян, один вагон солі, та десять вагонів горівки. Але наші люди не пили бо і без того ходили наче пяні. Позатим по крамницях ніколи нічого не було. Слід згадати, що від священиків всі метрики були забрані, а на їх місце було створено одну важну установу, яку названо „Закс", в якій сиділо двоє людею, записували новонароджених дітей, та давали шлюби, річ ясна, що без жадних свідків. І це було важне, а церковні шлюби уневажнено. На місці просвітних товариств повстали різнородні клуби,, консомоли і т. д.

(Далі буде).

Армія, що загрожує світови...

Вже зі самого заголовку кожному ясно, що мова буде, власне про... еспанську армію. Загрозливість залізних когорт „хенераліссімуса" Франсіска Франка де Бенамонте була стверджена і визнана такими специялістами від світових небезпек, як посланники другого генераліссімуса, Йосифа Вісаріоновича Джуґашвіллі—Сталіна. Значить, „щось" в тім мусить бути і тому я вважаю своїм обовязком познайомити громадськість з тою армією, що по словам Ґромика і Лянґе от-от вискочить зза Піренеїв і вхопить за горлянку весь миролюбний світ. Для більшого авторітету треба додати, що „автор цих рядків" сам з тією грізною армією знайомий, та ще й як.

Будьяких статистичних даних про сьогоднішніх нащадків і спадкоємців конкістадорів я, на жаль, подати не можу, бо не знаю. В Еспанії взагалі це знає дуже обмежена кількість людей, але не тому, що тут з окремою гостротою зберігається військових таємниць. Навпаки. За пачку цигарок, або її вартість у „дзвінкій монеті" ви довідаєтесь — маю враження — від кожного еспанця, з Франком включно, про всі „таємниці". Діло тільки в тому, що такі речі, як статистика, належать у Еспанії до вищої математики, яка є майже виключним привілеєм теж вищої кляси, припадком для середньої і справою цілком неінтересною для яких 30 процентів загалу, з яких доводиться мати до діла.

Твердження мушу насвітлити одним прикладом. З огляду на „все навпаки" в Еспанії, незнання мови може закінчитися для вас цілком трагікомічно, залежно від обставин. Бо прийняті в цілому світі знаки „ручної мови" в Еспанії теж мають цілком протилежне значення. Кладу, як кажуть, доляри за оріхи, що на знак еспанця „ходи", кожний непознайомлений власне стоятиме на місці. Хто приїде в Еспанію без знання мови, повинен завжди рахуватися з можливістю, що його цілком без причини і тільки помилково або розстріляють замісць якогось Ґарсії, або прямо на руках занесуть в будьяку місцевість та віддаватимуть майже королівські почесті. Маючи деякий досвід власне щодо цеї першої можливости, постановив вивчити мову „блискавичним темпом". За відповідними рекомендаціями пощастило найти учителя таки серед своїх хоронителів у військовій уніформі, добити торгу за дві пачки цигарок і коробку УНРРА-івського мяса тижнево, але після двох днів „вступних завваг" виявилося, що рекомендований „маестро" не вміє ні читати ні писати. Це на виправдання, чому таких важливих інформацій, як про армію, що загрожує світові, не можу зачати статистичними даними. Та це й не головне, бо силу — як кажуть — міряється не числом, а тільки духом... Власне під цим оглядом хочу подати характеристику, обмежуючи їх до найголовніших чеснот, та ілюструючи їх відповідними прикладами з власних спостережень, які з черги обмежуються до двох сотень залоги „депозиту" в якому доводилось побувати.

Одною з найголовніших чеснот еспанської арії є відвага. В місяці грудні відбувалося „свято піхоти". На дворі було виїмково холодно. Над басейном, в якому було не більше 2 мет. води, причіпили поземо на місці трамполіни і на висоті приблизно 3 метрів круглий стовп, вигладивши його раніше воском. На кінці стовпа причіплено пляшку коняку і хто її здійме — буде його. Треба було бачити, що діялось. Піхотинці перемінились в парашутистів без парашутів. Один за одним, не зробивши й двох кроків по стовпі, злітали як хрущі в ледяно холодну воду, розбивали собі голови, ламали руки й ноги, калічились, але не уступали й хто тільки держався на ногах, пробував завжди на ново. Відвазі і посвяті еспанського вояка не має меж.

Бойовість. Приклад таки з того самого свята. На майдані сотня вишикувалась замкненим колесом. Посередині стоїть „мі тенієнте" — лейтенант і держить під пахою звязаного когута. Короткий наказ, що завжди кінчається на „ар" (дереча-ар, десканcо-ар — праворуч, свобідно і т.д.), з ряду виступає пятьох салдатів і усім іншим звязують ноги, путають — сказати б кінською термінологією. Офіцер виясню є бойове завдання: зловити когута. Ноги повязані, ще один короткий наказ на-„ар" і бойові дії починаються. Когут по середині кричить, бє крилами, а противник, хоч спутаний, шаленим темпом зближається. Ще хвилина і ви бачите, що майже кожний салдат держить „щось" з когута у тріюмфально піднесеній руці: хто голову, хто крило, хто ногу а хто бодай одно перо.

Товариськість: Двох салдатів постійно довозили воду ослом, запряженим до окремого воза-цистерни. Глибоко вдумчивий осел мусів собі щось інтересного пригадати, чи може тільки так, з фантазії, нагло почав брикати й теж задуманий салдат впав з бочки та зломив собі руку. До нього кинулось зараз десять товаришів, половина сіла йому на живіт, на голову і на ноги, а друга половина разом і одинцем почала натягати руку. Така товариська прислуга тривала доброї пів години. „Ранений" зразу несамовито кричав — хто не кричав би? —, кілька разів умлівав, але товариші його не залишили. Тягнули руку в усіх напрямках і аж тоді, як вона вже цілком свобідно сама хиталася, хоч і запухла, рішили занести її — можна б сказати — бувшого власника до „енфермерії" та покликати лікаря.

Демократичність: Еспанський вояк по своїй психіці найдемократичніший в світі. Поведінкою теж. В еспанській мові є м.і. одне дуже характерне слово і дуже подібне до українського „коня", але його значення — краще не виясняти. Тим слівцем більше чим щедро обдаровують офіцери салдатів а салдати офіцерів. Вояк і офіцер „в службі пес", але як служба скінчилася... Не одну армію доводилося бачити, але запевняю вас, що в жадній армії в світі не має стільки демократизму, що еспанській. Виявом демократичности еспанців хай послужить ще такий приклад. В еспанській мові слово „мундо" має подвійне значення: 1. світ і 2. малий подорожний чемоданчик. Підчас ревії на сцену виходить двох „подорожних" і один тримає під пахою власне таке подорожне „мундо", що теж означає „світ". „Мундо" незакрите. — Чому не замкнеш „мундо"? — питає один. — Не бачиш? — відповідає другий і показує, що в „мунді" має чотири портрети, які вистають. Зажди — каже перший. Бере портрет за портретом і прибиває на стіну. Перший портрет — Гітлер, другий — Мусоліні, третій — Сталін а четвертий — Франко. Закінчивши роботу, салдатський артист під бурю оплесків всіх приявних замкнув „мундо" зі словами: — Бачиш, тих чотирьох повісити і „мундо" впорядку. Хто скаже, що це не є демократія?

Еспанський салдат є гордий. Такий приклад: Одного дня, інтерновані — знаючи власне цю шляхетну прикмету „світової загрози", побудували на ній план втечі. В ночі один інтернований підкрався щасливо під самі ворота, на яких не було колючого дроту, перескочив їх та вдаривши стійкового салдата головою в живіт, повалив його на землю і „вправним" рухом стягнув з нього штани. Замотавши штани на дріт, відкрив ворота а інтерновані почали дякувати еспанцям за гостину. Салдат все це бачив, але не пустив ані пари з уст, аж доки не відмотав з дроту штанів, не натягнув їх і підперезав як слід. Це тривало чверть години і він аж тоді розпочав канонаду получену з жахливим криком, що аж земля дрожала. Інтерновані втікли, але салдат без штанів перед товаришами таки не став. Що інтернованих чергового дня напів неживих назад до табору привели, зглядно принесли, це інше діло.

Зручність. Звичайні собі „патрон-таші", що їх всі вояки світа носять напереді на поясі, еспанський вояк має між лопатками на плечах. Витягнути звідтіль кулю — це діло, що вимагає майже акробатичної справности, бо треба її витягати приблизно так само, як стрілу зі сагайдака. А проте — пробуйте підходити до еспанського вояка, як він стоїть на стійці. Як тільки спостереже, то раніше „заладує" вам порцію олова в живіт, в груди, або в голову й аж тоді крикне: „альто, кієн віве"! — Стій, хто живе. Власне крикне це тоді, як той, що йшов і жив, вже лежить і не живе.

Чеснот еспанського вояка не перечислити. А з якою гідністю і джентелменством ці грізні воїни виходять з усяких складних обставин. Наприклад: здійснились лиховісні пророцтва і новітні конкістадори, наче грізні вершники Апокаліпси, вирушили на всі чотири сторони світа. Ви побачили свій кінець і щоб тільки рятувати життя, витягаєте ціле своє майно в сумі пять долярів і наставляєте. Запевняю вас, що цей грізний вояк зупиниться, ущасливить вас усмішкою коханки, підступить, чемно склониться, візьме пять долярів, скаже вам „ґраціяс, сеньйор, мучіссімас ґраціяс", відступить знова з такою самою чемністю на кілька кроків і тоді вас застрілить.

Тільки одного не знаю, як вияснити, именно історії з можливістю атомової бомби в Еспанії. Це, по мойому, єдина можлива неможливість, або неможлива можливість в цій країні. Тут мене ніхто не переконає. Як довго Еспанія існує, так довго вона не має цеї зброї, бо того саого дня, як вона її дістала б, вона цілком певно вилетіла б сама в повітря разом з Франком і армією, що загрожує світові. Один малий, але переконливий доказ: Еспанці, подібно, як большевики, дуже любуються в штучних вогнях. Як прийде яке свято, головно військове, небосклін над кожною еспанською місцевістю — це одна чудова мозаїка штучних вогнів. Але чергового дня ви навряд, чи зустрінете людину, вояка, без будьякого „контузу", а всі лікарні і приватні санаторії переповнені попареними, попеченими. Це внаслідок штучних вогнів. А що було б з атомовою бомбою?

На закінчення ще мушу сказати, що еспанські салдати відзначають всі свята... білими як сніг рукавицями, символу яких не знаю, але думаю, що це буде ознакою „чистих рук". Крім того дуже плекають музику, головно „корнети" — сурми та зберігають традицію, розвіваючи салдацьку тугу ще завжди тими самими мелодіями „Бесаме мучо..." та „Кукарача, но пуеде термінар"... І це, правдоподібно, вважається за одну з головних познак загрозливости цеї армії для світа.

Надіслав: **Дон Хуан Сирота де Барабан,**

ДІСТАВ ПОРАТУНОК ДЛЯ ІТАЛІЇ. — Це Альчіде де Ґапарі, італійський премієр, промовляючий в Сити Гол у Ню Йорку в справі потреби негайно допомогти голодуючій Італії. таку допомогу він дійсно дістав у Вашинґтоні.

Молодь—основа Нації

(Надіслане з Скитальщини)

Ми переживаємо одну з найтяжчих сторінок нашої історії. Нашому народові доля судила перенести нечувані матеріяльно-моральні втрати, нашу країну зруйнували, сплюндрували чужі, а великі сотки тисяч її вірних синів опинилися на вигнанні. І от нам, емігрантам, доводиться думати про організацію нашого життя на чужих, гостинних землях. Серед багатьох проблем, проблема виховання, фахової чи вищої освіти нашої молоді, коротко — студентська проблема, набирає незвичайної ваги. Не зважаючи на всі трудноші, серед яких нам доводиться боротися за існування, студентська проблєма вимагає негайного та належного вирішення.

Але в звязку з цією проблємою ми часто зачуваємо відповідь: „коли хата горить, то не слід пліт городити". Хоч цей алегоричний вираз може дуже влучно змальовує наше сучасне положення, по суті, одначе, він фальшивий. Фальшивий тому, що вища фахова освіта — це найкраща зброя в наших національних змаганнях. Наша молодь, перейшовши належну освіту, творитиме солідний фундамент для визвольної боротьби. Залишити без належної уваги й опіки цю дозріваючу молодь, це значить власними руками будувати перешкоди на шляху нашої боротьби. Такий стан диктує нам негайно шукати розвязку студентської проблєми.

Кожна проблєма вирішується в залежності від обставин. Вже на рідній землі студентська проблєма спричиняла немало турбот. А щож казати за теперішні? Сучасні, особливо важкі обставини накладають великі обовязки як на громадянство, так і на саму студіюючу молодь. Тут необхідна найтісніша співпраця громадянства, батьків і самої молоді.

Від молоді тяжкий мент вимагає якнайбільшого вирозуміння щодо виконання своїх обовязків: надзвичайного напруження всіх сил до праці, здисциплінованости, повної відповідальности за вчинки. Від громадянства і батьків, знову, найширшої матеріяльної допомоги і постійного, систематичного керівництва. У формі Академічного Допомогового Товариства ціле громадянство мусить стати батьком, опікуном, професором-дорадником нашої молоді. Під словом „студент" Академічне Товариство розумітиме молоду людину (від 16—25 літ, або більше, з уваги на перешкоди, викликані війною), що більшість свого часу присвячує на придбання теоретичних знань (матури, фахової-середньої або вищої школи, університету).

В звязку з вищеподаним, Академічне Допомогове Товариство в Парижі вимагає від студіюючого додержання певної дисципліни-порядку, а саме:

1) кожний студент мусить виповнити особову анкету по певній, вимаганій формі;

2) подати вичерпуючо свій дотеперішній перебіг життя;

3) підпорядкуватися контрольному правильникові Акад. Т-ва.

Зі свого боку Акад. Т-во якнайпильніше має стежити за ходом (успіхами й методами) праці студіюючого і подавати йому відповідні поради-вказівки. Тут іде головно про те, щоб вибраний фах відповідав здібностям студіюючого. В тих випадках, де студіюючий, з цих чи інших причн, не вказує належних успіхів, Акад. Товариство має шукати причини та відповідно спрямувати студента на найбільш практичний шлях. При цьому головну увагу звертається на те, щоб, у першу чергу, дати молодій людині фах, який найкраще відповідав би господарським вимогам часу.

Матеріяльні засоби Академічного Товариства мають складатися з прибутків власної активної діяльности (популярних видань, імпрез, тощо), з членських внесків і пожертв (датків).

Щоб добровільні датки з боку громадянства належно оцінити, Академ. Т-то запровадило окремі грамоти (дипльоми). Кожному жертводавцеві більшої суми (починаючи від тисячі франків) видаватиметься Товариством окрема грамота з присудом титулу Члена-Добродія. Одержана грамота служитиме жертводавцеві найкращим доказом виконання його національних обовязків.

Крім того Академічне Товариство має запровадити персональні стипендійні фонди, щоноситимуть імя жертводавця. Акад. Т-во публікуватиме імена всіх жертводавців, а рівнож імена студентів, які користувались допомогами, подаючи при тому їхні успіхи у студіях.

Беручи до уваги, що студенти переходитимуть навчання в чужих мовах, Академ. Т-во має намір запровадити обовязковий мінімум з українознавства. Цей мінімум складатиметься з української мови, літератури й інторії. (Програма і метода навчання українознавства будуть опублікозвані в пресі після підшукання відповідних фахівців).

Для координації праці між поодинокими Товариствами допомоги студіюючій молоді, Акад. Допом. Т-во в Парижі пропонує:

1) устійнити перепис студіюючої молоді;

2) запровадити українознавство, і зробити його обовязковим;

3) Устійнити контролю над студіями молоді (щоб запобігти різним неправдивим виказам, переписам з факультету на факультет, тощо);

4) прямувати до координації матеріяльних засобів (перерозподілу в залежности від потреби).

Академічне Товариство вірить, що громадянство належно зрозуміє конечну потребу допомоги студіюючій молоді, і відгукнеться найширшими пожертвами. Гроші просимо слат на адреису:

Entr'aide Academique Ukrainienne
Compte n° 1627 — D. P.
Banque Cooperative, 31, rue de Provence — Paris IX°

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Відгук віча української Громади. — Сенатори і конгресмен відповідають на вислані їм резолюції.

В „Свободі" з 31-го грудня м. р. подано коротку вістку про віче в українській громаді міста Елизабет, зорганізоване місцевим Центральним Комітетом Українських Національних Організацій. На згаданому вічу було ухвалено ряд резолюцій, звернених до нашого уряду з апелем виступити в обороні українських скитальників та вможливити їм переселення до Злучених Держав на окремо призначену для них іміграційну квоту. Ухвалені резолюції вислано президентові Трумановi та сенаторам і конгресменам. У відповідь на ці резолюції згаданий Центральний Комітет одержав листи з фінансового Комітету нашого Сенату, за підписом сенатора Альберта В. Гокса, Н. Дж., зі сенатського комітету для військових справ, за підписом сенатора Н. А. Смита, Н. Дж. та з Палати Репрезентантів нашого Конгресу, з підписом конгресмена з Н. Дж., Кліфорда Кейса. Сенатор і конгресмен стверджують, що з увагою прочитали надіслані їм резолюції та приймають їх до відома. Конгресмен К. П. Кейс м. і. пише: „Я прочитав зі симпатією та інтересом все те, що ви написали в справі українців закордоном і я буду радий представити вашого листа секретареві стейту та прохати, щоб він ним серіозно заінтересувався".

Сенатор А. В. Гокс, який — як пише в листі — тісно співпрацював з членами сенатського комітету для Закордонних Справ, сенаторами Ванденбергом і Конелі, висловлює надію, що наш уряд здійснюватиме закордонну політику, яка признавала б важливість трактування всіх наших американських груп на однаковій базі і тим самим пильно прислухувалася їх бажанням.

Сенатор Г. Александер Смит пише: „Я вдячний вам за листа, в якому представлений погляд Центрального Комітету Українських Організацій міста Елизабет, Н .Дж., домагаючись, щоб Злучені Держави поробили дальші заходи з метою допомоги переміщеним особам в Европі, головно українцям. Я вже від довшого часу дораджую, щоби О. О. Д. з більш серіозною увагою зайнялась тою справою". В дальшому сенатор пише, що він прохав наш уряд пербрати на себе провід в християнській розвязці скитальчої проблеми та домагався збільшення іміграційної квоти до Злучених Держав з метою допустити більшу кількість „цих бездольних людей" до нашої країни. Сенатор запевняє, що він і набудуче буде працювати в тому напрямку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 6. вечером, в У. Н. Домі, 183 Фліт вул. Обовязком кождого члена прийти і вирівняти свої вкладки і почути звіту з річних зборів. — За уряд: Н. Мелень, предв.; О. Логин, кас.; І. Грабар, секр.

БІНГЕМТОН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 21, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2. попол., в Укр. Громадськім Домі 43 Дэвис еве. Обовязком кожного члена є явитись, позаяк маємо важні справи до рішення. — За уряд: І. Мартинів, предс.; Н. Садовець, кас.; Т. Сяик, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 9, повідомляє своїх членів і членів відділу 12-го, що почавши з 1947 роком відділ 12. перестав існувати. Всі члени 12. відд. злучились з відділом 8. У. Н. Союзу, якого збори відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2. попол., в гали Укр. Гор. Клюбу 13 Вашингтон, вул. На рік 1947. вибрано слідуючий уряд: Н. Мазур, предс.; Н. Чолій, заст.; В. Мандзій, фін. секр. кас.; П. Гарасимів, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 1. попол., в гали парохіяльній, 235 Карбон вул. Уряд просить членів явитися на зборах, бо є деякі важні справи до полагодження. Довгуючі члени хай стараються вирівняти свої залеглости, бо каса не може за вас далі платити. — За уряд: В. Могильський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Інформації про висилання пакунків до Европи подає кожний місцевий поштовий уряд, тому всякі запити в цій справі треба звертати туди, а не до редакції. За інформаціями в справі допомогової акції належить звертатися до З. У. А. Допомогового Комітету в Филаделфії.

АЛИКВІПА, ПА. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 120, відбудуться в неділю, 19. січня, в год. 2. попол. в Укр. Нар. Домі Просимо всіх членів і членниць, місцевих і позамісцевих прибути на збори послухати справоздання коінтр комсії, котра здасть звіт за 6 місяців. Буде вибір уряду на 1947 рік і інші важні справи до полагодження. — За уряд: А. Кармазин, предс.; І. Манастирський, секр.-кас.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Відділ 55 в Куртіс бей просить урядників відділів 81 і 290 на свої збори, котрі відбудуться в неділю, 19. січня в год. 3. попол. в парохіяльній гали. Наради будуть в справі добра нашої громади і відділів. — П. Чайковський, А. Шандровський.

ГАНОВЕР, ПА. — **Річні збори** Бр. Прео. Господнього, від. 29, відбудеться в неділю, 19. січня, в год. 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на ці збори і почути справоздання уряду і контрольної комісії, як також буде вибір уряду на 1947 рік. — М. Малищак, сикр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 19. січня, в гали церковній, 127 Парк вул., зараз по Службі Божій. Просимо всіх членів прибути на час. Буде справоздання контр. комісії за 1946 рік. До уряду на 1947 рік зістали вибрані слідуючі: П. Воляник, предс.; Г. Хомета, заст.; В. Гіна, секр., рек.; К. Марущак, заст.; В. Колосняк, кас.; П. Федишин, заст.; Р. Голубович, фін., секр.; Н. Пауговський, К. Гвіздь, І. Підлісний, контрольори; Д. Небор, П. Василик, Юлія Ковальчук, оглядачі хорих. Адрес секр.: Wasyl Gina, 39 Harding Pl. Телефон: 6.2039. — П. Воляник, предс.; В. Колесняк, кас.; В. Гіна, секр.

ПИТСБУРГ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 53, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. січня, в гали Укр. Клюбу, ріг 11-тої і Бінгам вул. на С. С., в год. 12:30 попол. — За уряд: М. Усік предс.; Марія Малевич, заст. предс.; Н. Шпікула, секр., кас.

БОСТОН, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 374 відбудуться в неділю, 19. січня, у год. 2:30 попол. в Elizabeth Peabody House під ч. 357 Charles St. Порядок дня: річний звіт, звіт контрольної комісії, вибір нового уряду на 1947 рік, а тимбільше вибір відділового секретаря на місце бл. п. Антона Гарматюка. Просимо всіх членів та членниць хотяй раз в рік обовязково прийти на збори. — За уряд: Н. Кісіль, предс.; Д. оЧпик, кас.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. січня, в год. 2. пополудні, під ч. 1903 Вест 51. вул. Просимо всіх членів бути приявними. Котрий член не прибуде на ці збори, буде караний після статуту. Буде вибір нового уряду на 1947 р., як також буде справоздання уряду за 1946 рік. — За уряд: В. Горинець, предс.; А. Партика, кас.; І. Побуцький, фін. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори**, які мали відбутися 18. січня, з важних причин не відбудуться згаданого дня. Відбудуться тиждень пізніше, в суботу, 25. січня, в годині 7 вечером, в салі У. Н. Дому при 214-216 Фултон вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори на означений час, бо є важні справи до полагоджейня. Урядники і контрольна комісія здадуть свої звіти за 1946 рік, як також буде вибір нових урядників на 1947 рік. — За уряд: П. Сташко, предс.; І. Пілат, кас.; С. Могила, секр. фін.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, 19. січня, в годині 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп. еве. Всіх членів і членниць просимо прийти хоч раз на річні збори, щоб вислухати звіту тих урядників, котрим Ви припоручили провадження Товариства через цілий рік. Буде звіт контрольної комісії та вибір уряду на рік 1947., як також багато інших справ до полагодження. — За уряд: Ф. Гулька, предс.; М. Гуцалюк, кас.; П. Головачук, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — **Місячні збори** Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 19. січня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатити свою місячну вкладку. — Уряд.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 19. січня, зараз по службі Божій. Проситься всіх членів і членкинь прибути на цей раз, принайменьше раз на рік і, вислухати справоздання урядників і контр. комісії, а рівночасно вирівнати проволоки місячних вкладок. — За уряд: В. Романів, предс.; А. Дида, кас.; П. Сціленний, секр.

GREAT MEADOWS, N. J. — **A yearly meeting** of the society "Towarystwo Lubow," Branch 143 of the Ukrainian National Association, at the Ukrainian Hall in Great Meadows, N. J., on Sunday, January 19, 1947, beginning at 1 o'clock.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 300. повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. січня . зараз по Сслужбій Божій. Тому просимо всіх члинів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти на означений час, хоч раз в рік. Буде справоздання уряду і контрольної комісії за рік 1946 і буде вибір нових урядників на рік 1947. Рівнож буде справа щодо виплачення хорої запомоги з відділової каси. Прийдіть і вирішіть цю справу. — В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.-кас.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, відділ 206, відбудуться в неділю, 19. січня, в парохіяльній салі при 74 Геррис еве., в годині 1. попол. Просимо всіх членів прибути на ці збори. Будуть важні справи до полагодження. Будуть звіти уряду і контролі з діловодства за рік 1946. Також буде присяга нового уряду на рік 1947, що був вибраний в такому складі: В. Кушнір, предс.; Іл. Околіта, заст.; П. Тепер, кас.; І. Кацюба, заст.; І. Кокольський, секр. фін.; М. Яцишин, заст.; Д. Бойко, рек. секр.; В. Копитко, заст. Контрольна комісія: М. Чагарин, О. Червінський, А. Ґурняк; надзирателі хорих: І. Коцюба, М. Фірман, Іл. Стрик, О. Колісник; мирові судії: Т. Лаба, В. Козак, М. Проборівський, Я. Хричух; завідатель бібліотеки: М. Чагарин; капітан: Й. Кава; дверники: Й. Бойко, І. Туз. — І. Кокольський, сикр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 січня, в год. 12:30 пополудні в У. Н. Домі при Мартін вул. Просимо членів прийти на означений час, задля цего, що галя буде занята від 3. годині бенькетом. Напоминаємо цих членів і членкинь, котрі платили раз на рік, щоб були так добрі і заплатили до 25. січня. — В. Братись, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня, точно в год. 2-гій пополудні, в гали парохіяльній під ч.303 Гудсон вул. Просимо всіх членів явитись на час бо є важні справи до вирішиння. Уряд і контр комісія здадуть справоздання за 6 місяців 1946 року, як також буде обговорена справа Балю. Уряд на 1947 рік слідуючий: П. Пасняк, предс.; К. Шевчук, заст.; А. Іванів, секр.; А. Задорецький, заст.; Т. Ширґот, кас.; К. Гунка, заст.; контр комісія: В. Дарофей, І. Базів, І. Швець, мол.; надзирателі хорих: І. Луцишин, П. Балцан, М. Климців, М. Мельник; над контр. М. Хмеляк. Член, котрий не явиться на цих зборах, підлягатиме карі після ухвали. — За уряд: П. Пасяак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 відбудуться в неділю, 19. січня, в год. 2. попол., в церковній гали на Ґрінвич еве. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Уряд на рік 1947 зістав вибраний: В. Карий, предс.; С. Куривчак, заст.; В. Блащук, кас.; П. Вальчук, заст.; Іл. Михайлишин, секр.; Н. Когут, заст.; контрольна комісія: А. Кругляк, С. Панасюк, Д. Малиняк; опікуни хорих: К. Кульганич, І. Тирчик. Збори мають відбуватись що 1-ша неділя по пятнацятім. — Ілько Михайлишин, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня, в год. 2. пополудні, в гали парохіяльній. Просимо прибути на означений час. Новий уряд на 1947 рік: Ф. Сагатий, предс.; В. Боднарський, заст.; М. Підгайний, кас, І. Дишевський, заст. Ст. колодруб, секр.; М. Колодруб, заст.; Й. Колодруб, І. Деш і І. Гаврилович, контрольори; Й. Колодруб, і І. Деш, прапорчики.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. січня на гали парохіяльній, 803 Н. Фронт вул., в 2. годині попол. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Андрея Первозванного, від. 66, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд на рік 1947: К. Верескля, предс.; А. Дубас, заст.; Л. Фединяк, фін. секр.; А. Дубас, заст.; Ю. Цомпель, кас.; І. Павлик, заст.; П. Зятик, рек. секр.; В. Глют, заст.; В. Дичко і Н. Лаворчик, котроля; Н. Біщак і П. Пиговарчин, доглядачі хворих; Д. Бинда с і І. Дубас, до хоругов. Місячні збори будуть відбуватись кожного місіяця в пятницю по (10) десятім в годині 8. вечером, в церковній гали св. Юріяі (під церквою) при 7. вул. Проситься всіх членів приходити на збори якнайчисленіше. — П. Зятик, рек. секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, віді. 213. 3. січня вибрано такий уряд на 1947 рікі: А. Романів, предс.; В. Салій, заст.; А. Бирич, фін. секр.; Й. Кобрин, заст.; М. Пахолок, кас.; Й. Кобрин, рек. секр.; В. Савран, М. Росоловський, контроля; І. Кушнір, М. Данько, М. Росоловський, трост. кождий член є обовязаний зложити На річних зборах ухвалено, що 2 доляри на закупно Американського Прапора. Просимо членство до зложення цеї суми якнайскорше. Збори відібуваються в другу пятницю в місяці в У. Н. Домі, 35 Вест 19. вул. Просимо членіві приходити на збори кождого місяця. — Й. Кобрин, рек. секр.

ПОШУКУВАННЯ

Односельчан зі села Мозолівка, пов. Підгайці. Волощука Деонізія, Слипчишин Володимира, Кочкодай Петра, односельчани відізвіться. За Вами пошукує **Тарас Пастушенко** на Скитальщині. Прошу зголоситись на повищу адресу: 13

W. WITENKO
40 Spruce Street, New Haven, Conn.

ПОШУКУЮ пана **Шептака**, родом з Терембовля, дуже важна справа. Хто би знав про нього або він сам, хай зголоситься на цю адресу: 13-6

D. DOMARECKI
14 Rufus Street, Ansonia, Conn.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРІГЕНТА

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА, пошукує **дяковчителя** до парохіяльної школи і провадження хору. Платня добра і доходи великі. Інтересовані учителі можуть голоситися на адресу: (Miss) **Theresa A. Pedbereznak** (Sec'y), **51 Howard Ave., Ansonia, Conn.**

ТАРЗАН, ч. 1518. Злобна заміна.

В короткому часі здоровля хлопця поправилося і він заснув спокійно.

Одначе підступний Загру потайки викрав цінну пробетку з сироваткою.

Коли прийшов до своєї кривки, він виняв сироватку...

а на її місце наляв повільно-діючої отруї такої самої краски.

За кілька минут невинно виглядаюча пробетка була вже на своєму місці, але наповнена трійлом.